

PRAZNUJEMO 15 LET

(P)OSEBNE ZGODBE

Kaj je tisto, kar zares nekaj pomeni v življenju? Je to **izkušnja**, ki si jo doživel, **znanje**, ki si ga usvojil, novo poznanstvo? Stvari, ki se nam po navadi najbolj vtisnejo v spomin, so tiste, povezane s srcem. Srce pa je tisto, kar povezuje vse naše koordinatorje in zunanje sodelavce z nami, ki letos praznujemo petnajst let.

V tem času se je nabralo nešteto spominov, ogromno zgodb, predvsem pa smo se skupaj **razvijali, rastli** in dobivali **nova znanja**, samozavest in ponos, da tudi mi pokažemo, kaj znamo. Slovenijo smo postavili na zemljevid **mednarodnega sodelovanja, kakovosti** in obenem **srčnosti**, zaradi katere vsi radi sodelujejo z nami.

Vsaka izkušnja šteje. Spremeni nas kot človeka, posledično vpliva na vse v naši bližini in na okolje, v katerem delujemo. Če je ta izkušnja drugačna, nepoznana, nas še toliko bolj zaznamuje. Letošnji

jubilejni Novičnik, naša tradicionalna publikacija, združuje zgodbe teh **nepozabnih petnajstih let** z optimizmom in jasnim pogledom naprej.

Smer, ki jo določa prihodnost, je načrtana: skupaj si želimo še naprej **spreminjati** slehernega posameznika, institucije in naše **izobraževalno okolje** s pomočjo sodelovanja, ki presega meje. Naj bodo te v naših glavah, načrtane na zemljevidu; mednarodna mobilnost in **projekti** bodo tu, da te meje presegamo in brišemo.

Vabljeni k branju izbranih petnajstih zgodb, ki so jih spisali naši partnerji in vse tri direktorice CMEPIUS-a. Naj vas navdahnejo in vam dajo **motivacijo** še za naslednjih petnajst let!

Marja Medved,
v imenu uredniškega odbora

CMEPIUS včeraj, danes in jutri izpod peresa naših direktoric

Prihodnost je v sožitju z drugimi in vsak ima pri tem pomembno vlogo

Alenka Flander,
direktorica CMEPIUS-a

**V srcu, če je ta pravo, je zmeraj
prostora za tisoč imenitnih stvari,
ki jih ljubiti mora vse, kar živi.**

–Tone Pavček

Pogled nazaj vedno osveži nekatera že pozabljena dejstva, ki se zdijo tako daleč, a hkrati zelo blizu. CMEPIUS predstavlja daleč največji delež mojega profesionalnega življenja, medtem ko se dejansko celotno poklicno pot posvečam mednarodnemu sodelovanju, kamor so me kot univerzitetno izobraženo inženirko elektrotehnike nepričakovano pripeljale moje dejanske mednarodne izkušnje dela in študija v tujini.

Na CMEPIUS-u, ki je predstavljal nadaljevanje Službe za programe EU (SPEU), nas je bilo pred petnajstimi leti osem. Poleg direktorice še po ena oseba za vsak program (Comenius, Lingua, Leonardo da Vinci in Erasmus), ena za splošno podporo in upravljanje ter ena za finance. To je bilo obdobje, ko smo s prijavitelji še komunicirali primarno po telefonu, ko so se pisma podpore pošiljala po faksih in smo iz Bruslja Vodnike za izvajanje programov dobivali po pošti. Prišli so vedno v treh izvodih, tisti z rdečim robom so bili v angleškem, z modrim v nemškem in z zelenim robom v francoskem jeziku. Vodniki so bili občutno tanjši, kot so danes, predvsem pa so bili to zgolj vodniki za nacionalne agencije, za pogodbenike pa je bilo treba pravila posebej pripraviti in jih na delavnicah, ustno oziroma s posojnicami posredovati zainteresiranim. Določali smo lahko nacionalna pravila glede oddaje vlog, nacionalne prioritete pri vsebinah in število potrebnih priloženih tiskanih kopij prijave.

Sredstva, namenjena Sloveniji, so bila veliko nižja, za vse programe skupaj nekje okoli 1,5 milijona EUR. No, tudi dejanski interes za prijavo smo šele vzbujali pri naših institucijah. Na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja, ki sem ga pokrivala, so se prvi v mednarodne vode spustili Mlekarska šola (ki se je z leti razvila v Biotehnični center Naklo), Čipkarska šola Idrija (ki je takrat obstajala tudi kot srednja šola) ter Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani (za področje fizike). Skupaj smo orali ledino izzivov izvajanja, knjiženja, davkov in preračunavanja tečajnih vrednosti, pa tudi različnega odnosa tujih partnerjev do skupnega sodelovanja, upo-

števanja rokov in kakovosti rezultatov. Računalnike smo sicer imeli, vendar niso imeli vsi dostopa do spleta, zato o kakšnih IT-orodjih nismo niti upali razmišljati. Smo pa za razliko od nekaterih drugih javnih zavodov takrat že vsi imeli možnost telefonskih klincev v tujino, saj brez tega naše delo ni bilo mogoče. Kar težko je verjeti, kako hitro je tehnološki razvoj šel dalje.

Evropski programi so se hitro širili in nadgrajevali, prav tako CMEPIUS in naša ekipa. Leta 2007 nas je bilo že osemnajst in smo razpolagali s skoraj 7 milijoni EUR. Danes nas je več kot trideset in letno razdelimo 18 milijonov EUR sredstev.

Strokovno gledano smo se skozi prvo generacijo programov, v katero smo vstopili z letom 2000 (Socrates II in Leonardo da Vinci II), prebijali še bolj kot administrativni izvajalci akcij in tehnična podpora prijaviteljev. Že v naslednjo generacijo (Vseživljenjsko učenje 2007–2014) pa smo zakorakali kot polnopravni sogovorniki na mednarodnem polju.

**Od samega začetka je CMEPIUS razvijal in
negoval partnerski odnos s prijavitelji
in skrbno in poglobljeno nadzoroval ter
spremljal administrativne postopke,
predvsem pa kakovost projektov.**

Hkrati smo že od samega začetka gradili tudi na zaupanju, da je skupen interes tako nas na Centru kot sodelujočih v projektu dobra izpeljava predvidenih nalog in doseganje zastavljenih ciljev.

Pozitiven odnos, konstruktivno sodelovanje ter dobre medsebojne odnose in pozitivno naravnost tudi znotraj CMEPIUS-a je vzpostavila že Majda (Širok), naša prva direktorica in naša službena 'mama', ter nadaljevala tudi Maja (Mihelič Debeljak), naša druga direktorica. Majda nam je (kljub temu da smo bile profesionalno še povsem na začetku svoje kariere) dala možnost in priložnost za našo strokovno in osebnostno rast, predvsem pa je poleg strokovne rasti vedno poudarjala tudi pomen kakovosti življenja, časa za družino in bila odprta za vse naše začetniške vzbige.

Skozi vsa leta je CMEPIUS gradil in nadgrajeval svoj pozitiven duh, po katerem je tudi danes prepoznan med našimi deležniki. Tudi s prihodom novih kolegov, ki so se nam tekom naših petnajstih let pridružili, smo ostali srčen, strpen, pozitiven in dobrovoljen kolektiv, tako navzven kot navznoter. Novi sodelavci in sodelavke so doprinali nove poglede in premike, ki so se uspešno prepletali z znanjem izkušenejših cmepiusovcev. Številni so že zrasli v pomembne strokovnjake na svojih področjih, pa naj bo to na posameznem izobraževalnem področju, akciji, finančnih ali poznavanju administrativnih pravil in delu z orodji. Vsi elementi so ključni za naše delo. Vsak je prispeval pomemben element k skupnemu razvoju, brez česar ne bi bili tako uspešni, kot smo postali.

Odpiranje tako nas kot naših izobraževalnih institucij v okviru evropskega izobraževalnega prostora nam je omogočilo ustvarjalen in kritičen pogled ter priložnost za razvoj kakovosti našega dela, delovanja institucij, šole ter tudi nacionalnega sistema.

Najpomembnejši del CMEPIUS-a že od samega začetka pa je njegovo veliko srce. Kot kolektiv smo si poleg odličnosti, učenja in znanja, družbene odgovornosti ter integritete tudi delo s srcem izbrali za svojo vrednoto. Uživamo v našem delu in verjamemo v naše skupne cilje in skupne cilje izobraževanja. Izjemno ponosna sem na zavzete sodelavce, ki se nalog, ne glede na njihovo zahtevnost, lotevajo vedoželjno, optimistično in proaktivno.

Strokovno smo rasli in se učili skupaj z našimi institucijami in sestrskimi agencijami v drugih državah.

Inovativnost in razvoj novih vsebin v okviru mednarodnih projektov sta krepila tudi sodelovanje znotraj Slovenije in vzpodbujala zdravo konkurenčnost in izmenjavo informacij ter izkušenj med vsemi sodelujočimi. Na podlagi našega tesnega sodelovanja z institucijami in želje po napredku smo bili tudi v okviru EU eden od pobudnikov ideje, da je treba poleg podatkov o številu projektov in višini počrpanega denarja bolj sistematično meriti tudi učinke rezultatov projektov na konkretno delo na šolah, na življenje učencev in učiteljev, vlogo šole v okolju itd. V to verjamemo in se usmerjamo še danes.

Prav zato smo tudi v evropskem prostoru, ne glede na našo majhnost, ena najbolj prepoznavnih nacionalnih agencij, katerih predloge kot ustvarjalne, smiselne in razvojno usmerjene prepoznavajo tako kolegi z agencij kot tudi Evropska komisija. Do tega pa smo lahko prišli le s pozitivno energijo, skupnim sodelovanjem in spoštovanjem različnosti znotraj in zunaj kolektiva ter z jasno vizijo in usmerjenostjo v cilje, ki jih želimo doseči.

Tudi v prihodnost lahko vstopamo le v sožitju z drugimi. Da nam to uspe, se moramo razumeti, pa naj si bo to med sodelavci, v družbi, med državami in kulturami. Zato so naše delo, naši programi in projekti tako pomembni, saj se vsi lahko še veliko naučimo drug od drugega. Pomembno je, da vsak od nas tam, kjer je, naredi s tistim, kar ima, največ, kar lahko.

CMEPIUS postane primer dobre prakse in vzor ostalim

Maja Mihelič Debeljak,
druga direktorica CMEPIUS-a (v času od 2009 do 2011)

Moje misli odnese v leto 2003, ko smo kot majhna ekipa sodelavk v okviru Centra RS za poklicno izobraževanje že izvajale aktivnosti programov Socrates in Leonardo da Vinci. Delo na nacionalni agenciji je takrat potekalo veliko bolj 'romantično' kot danes. Sredstev ni bilo veliko, pa tudi tistih, ki so se navdušeno in pogumno lotevali novih, mednarodnih sodelovanj v šolah in na univerzah, je bilo veliko manj kot danes. Pripravljali smo se sicer na polnopravno članstvo naše mlade in majhne države v Evropski

uniji, a so bili programi EU s področja izobraževanja in usposabljanja takrat daleč od radarja nacionalne politike izobraževanja. Sodelavke smo bile prav tako mlade in romantično navdušene nad možnostmi, ki so nam jih aktivnosti obeh programov odpirale. Morda danes, s časovno in vsebinsko distanco, malce popačeno vidim naše takratno delo, a spomnim se, da smo precej manj upoštevali administrativna pravila, veliko manj je bilo kljukic in finančnih pravil, veliko manj ČE-jev in KO-jev. Naša največja skrb je bila pridobiti zadostno število navdušencev, ki so pripravljeni pogledati čez vsakdanje delo, navade in ustaljene prakse. Kaj bi si mlad človek na začetku svoje delovne kariere lahko zaželel več? Znanje, izkušnje, ideje, dobre prakse, nasvete smo zajemale z veliko žlico in nikoli nam ni bilo dovolj. Le sredstev za vse, ki smo jih uspele navdušiti, ni bilo nikoli dovolj.

Nismo imele veliko izkušenj, lahko pa smo se posvetile vsakemu, ki je prišel do nas, in pomagale razvijati dobre ideje. Z njimi smo se vsak dan sproti navduševale in jih na svoj način k temu spodbujale. Poleg tega smo svoja znanja in izkušnje delile in nabirale v mednarodnem okolju in ga kar se da pristno in preprosto prenašale v Slovenijo.

Majhna ekipa sodelavk je kmalu dobila mesto na novem javnem zavodu, ki je dobil tudi svoje ime: CMEPIUS. Ime je sicer daljše in ima svoj pomen, a z leti smo se vsi navadili na to, da govorimo o ... CMEPIUS-u. In vsi vemo, o čem govorimo!

Sledil je vstop Slovenije v Evropsko unijo, kar je na naše navdušenje prineslo obema programoma tudi znatno več sredstev. In več prijaviteljev. In več projektov. Sledile so nove finančne perspektive, novi programi, nove spremembe, združevanja, nove aktivnosti, nova pravila, nove in večje priložnosti in možnosti, več novih sodelavk in končno tudi sodelavcev, še več in več sredstev in še več in več navdušencev in projektov. In vedno več tistih, ki nam jih je uspelo okužiti z mednarodnim sodelovanjem.

Vsega več je z leti prineslo tudi dejstvo, da je bilo treba tako program na evropski kot tudi na slovenski ravni bolje umestiti, ga urediti bolj 'sistemsko'. K temu smo vedno stremeli in si tega pravzaprav želeli. Vse to pa je seveda prineslo tudi večjo 'uokvirjenost', več pravil, več postopkov in več administrativnih ovir. Pa tudi več vedenja, več vpliva, več učinkov in več zanimanja vsakdanje politike in izobraževalnega sistema za aktivnosti, ki jih izvaja CMEPIUS. Tega smo si vedno želeli, čeprav je vse to počasi, a vztrajno odneslo vso začetno 'romantiko', o kateri govorim nekaj vrstic nazaj. In to je normalna in predvsem prava pot vsake organizacije, vsakega programa.

S ponosom in veseljem se tudi sama oziram v preteklost, ko sem pred dvajsetimi leti pričela svoj profesionalni razvoj, najprej kot koordinatorica takrat programa Comenius, ki je bil namenjen sodelovanju šol in izmenjavam ter izobraževanjem učiteljev, nato kot vodja programa Vseživljenjsko učenje, ki je povezoval celotno vzgojno-izobraževalno vertikalno, pa kot namestnica direktorice CMEPIUS-a in ne nazadnje tudi kot njegova direktorica. Prav tako kot CMEPIUS sem tudi jaz začela 'na začetku, na majhno, sramežljivo in srčno'. In prav tako kot CMEPIUS sem rasla v znanju, v širini poznavanja sistemov, aktivnosti in ljudi. Ko sem leta 2011 CMEPIUS zapuščala in prepuščala svojim takratnim sodelavkam in sodelavcem, sem imela zelo mešane občutke: na eni strani sem se veselila novih izzivov in si želela 'mojemu CMEPIUS-u' pomagati zgolj 'od zunaj', po drugi strani pa mi je bilo hudo oditi iz organizacije, ki toliko obeta in pred katero je bilo in je po mojem mnenju še vedno toliko drznih in zanimivih izzivov.

Pot me je nekako logično odnesla v Bruselj, kjer sem imela priložnost aktivno in tvorno sodelovati pri nastanku takrat novega, skoraj revolucionarnega programa Erasmus+. Ko smo za omizjem sedeli predstavniki vseh osemindvajsetih držav, mi je postalo jasno, koliko znanja, vedenja in pregleda sem si pridobila v letih na CMEPIUS-u. Kako lahko z znanjem in poznavanjem predstavniku male države prisluhnejo veliki, ki že dolgo nimajo več celotnega pregleda, ker so že preveč razdrobljeni, preveč administrativni in preprosto preveliki. Vse to mi je dal CMEPIUS takrat.

Za ponazoritev vloge CMEPIUS-a v Evropski uniji danes naj povem praktično izkušnjo.

Preprosto krasen je občutek, ko greš kot predstavnik Slovenije na uradni sestanek in na preprosto vprašanje, zakaj slovenske nacionalne agencije tudi letos ni na seznamu za finančno-administrativni nadzor Evropske komisije, dobiš topel nasmeh in prijazen odgovor, da to ob vsem, kar CMEPIUS dela in pokaže, pač res ni potrebno. Da bodo edino poprosili za dovoljenje, če lahko primere CMEPIUS-a navajajo kot primere dobrih praks in vzorce za prenos.

In kar malo važna seveda nisem izpustila priložnosti, da v mikrofون povem, da sem 'v prejšnjem življenju' za CMEPIUS delala tudi sama.

Pri delu, ki sem ga in ga še opravljam po tem, ko sem odšla s CMEPIUS-a, tudi sama vidim, kako daleč je včasih politika od državljanov, predvsem evropska. In šele nepredvidene družbene spremembe in tragični dogodki zadnjih nekaj let so privedli do tega, da je tudi evropska politika pričela prepoznavati pravo vrednost izobraževanja, učenja, znanja ... ne le za zaposljivost in dvig učinkovitosti in produktivnosti, temveč za naše skupno bivanje. Kako pomembna je krepitev skupnih vrednot in državljanske vzgoje na eni strani in bogata raznolikost sistemov in pristopov na drugi. Česar se spominim kot vrednote dela na CMEPIUS-u, je delo z ljudmi in za ljudi. Za posamezne državljane, ki jim navaden vsakdanjik v razredu, skupini, šoli, fakulteti, zbornici ni dovolj.

Lahko bi še dolgo jadrjala na spominih in izkušnjah, ki me vežejo na rojstvo in razvoj CMEPIUS-a, pa bodi dovolj.

Iskrene čestitke za rojstni dan, ob skorajšnji polnoletnosti pa CMEPIUS-u in vsem sodelavcem in sodelavkam hvala, da še vedno delate neposredno z ljudmi, da jih spodbujate kukati, gledati in skakati čez ograjo, da jih učite radovednosti in jim polagate na pot medkulturnost, samozavest, večjezičnost, strpnost in solidarnost, ki so (vsaj po mojem mnenju) najpomembnejši gradniki naše skupne prihodnosti.

HVALA VAM IN OSTANITE CMEPIUS TUDI V PRIHODNJE!

Odprl se je CMEPIUS, odprl se je nov svet, ki nas je vse obogatil

Majda Širok,

prva direktorica CMEPIUS-a (v letih od 2003 do 2009)

Mednarodno sodelovanje na področju vzgoje in izobraževanja ima v Sloveniji že dolgo tradicijo. Formalno je potekalo prek ministrstev za izobraževanje in znanost, večinoma v obliki bilateralnih meddržavnih dogovorov, konkretno pa prek javnih zavodov s tega področja. Po osamosvojitvi smo v Sloveniji nadaljevali s sodelovanjem v mednarodnih programih, med katerimi je bil tudi program na področju visokega šolstva Tempus. Na eni od konferenc se je pokazala možnost pridobitve posebnih sredstev za reformo šolstva in pripravo na vstop v programe Evropske unije s področja izobraževanja in usposabljanja.

Tako smo dobili projekt Phare. Nosilec projekta je bilo takratno Ministrstvo za šolstvo in šport, operativno izvajanje je minister zaupal državnemu sekretarju za področje visokega šolstva, izvajanje projekta pa smo prevzeli na sektorju za visoko šolstvo. Prvi Phare projekt je bil v celoti namenjen reformi izobraževanja in usposabljanja, ki je zajemalo celotno vertikalno – od vrtcev do univerze in odraslih. Ta projekt je predstavljal temelj za nastanek novega javnega zavoda za poklicno in strokovno izobraževanje, in sicer Centra za poklicno in strokovno izobraževanje (CPI).

Po daljših poglobljenih strokovnih razpravah in opravljenih mednarodnih primerjavah v okviru drugega projekta Phare je bila na ministrstvu sprejeta odločitev o vsebinski zaokrožitvi dejavnosti CPI. Zato so se tja prenesle mednarodne aktivnosti, od tistih, ki so do tedaj potekale v okviru Zavoda RS za šolstvo, do tistih, ki so bile zasnovane in se na novo odpirale v okviru projekta Phare. Na ministrstvu so tako ostale projektne in mednarodne aktivnosti za splošno izobraževanje, vključno z visokim šolstvom in pogajanji za vstop v Evropsko unijo. Del teh sta bila priprava na sodelovanje v posebnih programih EU s področja izobraževanja, usposabljanja in podatkovnih baz izobraževalnega sistema. To so programi, ki jih sedaj že vsi zelo dobro poznamo, in sicer: Eurydice, Comenius, Erasmus, Grundtvig in Leonardo da Vinci ter program Mladina, ki je v Sloveniji vseskozi vezan na aktivnosti s tega področja.

V okviru izvajanja drugega projekta Phare smo se podrobno seznanili z organizacijo in pogoji sodelovanja v omenjenih programih EU. Program

Leonardo da Vinci je nastal v neposrednem sodelovanju s socialnimi partnerji in bil prvotno vezan na področje socialne in zaposlovanja. Temu ustrezno je bila sprejeta organizacijska struktura za podporo izvajanja programa. Podobno sta bila zasnovana vodenje in upravljanje CPI in program Leonardo da Vinci je našel svoje domovanje.

V programih lahko sodelujejo vsi: posamezniki, javni zavodi in ministrstva, vodenje pa je zahtevalo široko strokovno podporo vsem ciljnim skupinam, politično neodvisnost in sodelovanje ključnih deležnikov – od vlade do delodajalcev, delojemalcev in strokovnih institucij. To je bil razlog, da je že ob zaključevanju pogajanj ministrstvo razmišljalo o ustanovitvi posebne nacionalne agencije, ki bi po možnosti čimbolj učinkovito, nepristransko in neodvisno vodila administrativno ter strokovno podporo. Ker je bil CPI nova institucija, v kateri so sodelovali ključni deležniki in je že prevzel vodenje programa Leonardo da Vinci, je ministrstvo predlagalo, vlada pa je tej odločitvi pritrdila, da se tu oblikuje še posebna enota za programe Comenius, Erasmus, Grundtvig in priključi program Leonardo da Vinci.

Že kmalu se je izkazalo, da je zaradi sprejetih pravil v okviru EU o delovanju nacionalnih agencij in zaradi intenzivnega vstopanja CPI v projekte nujna ustanovitev prav posebnega javnega zavoda – nacionalne agencije. Tako je Vlada RS po malo manj kot desetih letih od začetkov seznanjanja z možnostmi projektne sodelovanja v različnih programih Evropske unije sprejela sklep o ustanovitvi CMEPIUS-a. Skupaj z mlado in prizadevno ekipo smo se uspešno spopadali z izzivi, ki so bili precej novi. Vodenje CMEPIUS-a je bilo drugačno kot delo na projektu ali ministrstvu. Kmalu smo spoznali, kako pomembno je, da prijavitelji pripravijo dobre projekte, da animiramo čim več različnih skupin, posameznikov in zavodov in da agencija deluje dobro, če je toliko odobrenih projektov, da porabimo dodeljena sredstva in še kaj pridobimo iz skupnih rezerv EU.

Sama sem bila najbolj vesela sodelovanja s tisto prvo ekipo, ko nas je bilo malo, pa je vsaka 'zagrabila in naredila' tisto, kar je najbolj znala. Veliko ste me naučile in tudi spremenile! Najbolj so mi v spominu ostali srečni obrazi vključenih v projekte, zadrege po zaključku projektov (kaj in kako naprej) in dejstvo, da so nas veliko bolj cenili v EU kot doma.

Ekipa je zelo hitro postala neločljivi del pisane družine v družini nacionalnih agencij. Postali smo dobri prijatelji in si nesebično pomagali pri strokovnih vprašanjih. Odprl se nam je nov svet, ki nas je obogatil za spoznanje, da nismo nič kaj bistveno drugačni od drugih, da s sodelovanjem lahko marsikaj naredimo, dosežemo in s tem tudi spremenimo – ali nas same, posameznike, institucije in ne nazadnje tudi sistem.

Čarovnija **Erasmusa+**

Brigita Kropušek Razinger
Andragoški zavod LU Velenje

Moje ime je Brigita. Na področju izobraževanja delam že od leta 1999, ko sem bila še v študentskih nebesih. Tisti, ki me poznajo, vedo, da sem nemirnega in pustolovskega duha. Vedno iščem in ustvarjam nove ideje, se spopadam z novimi izzivi, verjamem v sodobno znanje in napredek, obožujem raziskovanje držav ter druge kulture. Predvsem pa hrano. Takšna sem že štirinštirideset let.

Erasmus + je za ljudi, kot sem sama, pravzaprav košček nebes. Vse je mogoče. Kot prava čarovnija. Če imaš dobro idejo in energijo, da jo uresničiš, lahko to narediš z razsvetljenimi ljudmi iz vse Evrope. Je sploh lahko kaj boljšega?

V skoraj dvajsetih letih sem sodelovala v številnih programih EU, ampak Erasmus je res nekaj posebnega in po energiji močno izstopa od ostalih.

Zame se je vse začelo s povabilom dobre poslovne partnerice, Maje Radinovič Hajdič, direktorice Ljudske univerze Jesenice in sive eminence na področju projektov in izobraževanja odraslih v Sloveniji. Kot študentka sem relativno kratek čas delala na Ljudski univerzi Velenje. Nekdanja direktorica je odobrila mojo udeležbo na eni izmed motivacijskih delavnic nacionalne agencije CMEPIUS. Ko danes pomislim na tisti dan, se v mojem spominu prikaže samo en visok moški, ki je v resnici spremenil moje življenje. Ne v ljubezenskem smislu, morda še več kot to. Po vedenju in videzu je spominjal na vojaškega generala –discipliniran, resen in strog. S kančkom ciničnega humorja. Toda njegova delavnica je bila popolnoma drugačna od vsega, kar sem do tedaj izkusila. Odprl mi je cel svet novih priložnosti. Spomnim se, da me je opozoril: »Ne misli, da boš lahko naenkrat rešila ves svet. Male spremembe so pa mogoče.« Verjetno sem bila videti pretirano optimistična in čisto navdušena. Toda ta izjava je bila zame dovolj, da sem lahko začela spreminjati svet na bolje.

Erasmus me je osvojil skoraj v vseh državah EU. Ena ali dve me še čakata. Od takrat sem postala direktorica Andragoškega zavoda Ljudske univerze Velenje, organizacije, ki je zelo aktivna v večini evropskih programov in je vključena v številne nacionalne in mednarodne projekte. Vse od priprave zrelo resnih kurikulumov do vseživljenjske telenovele. V izobraževanju, svetovanju, potovanju smo vključili prek 150.000 posameznikov.

Res je, da smo prejeli mnogo nagrad, med drugim tudi tri jabolka kakovosti, ampak osebna zmaga zame in moja ekipo je predvsem vsaka priložnost mobilnosti, ki jo ustvarimo za ranljive ciljne skupine.

Sem omenila, da ne bi bilo vseh teh uspehov brez moje ekipe? Brez njihovega navdušenja, zavzetosti in lojalnosti ne bi bilo niti polovico tako zabavno. V teh letih se je zgodilo dobesedno stotine smešnih zgodb, dogodkov, pustolovčin in srčnih srečanj.

Rada bi izpostavila dva pomembnejša dosežka. V vseh teh letih smo pridobili veliko pravih prijateljev iz vse Evrope, bili smo celo na štirih porokah. In enem pogrebu. In to je v mojem slovarju najboljše zagotovilo za mir v Evropi. In drugo, vsakič, ko nam uspe peljati v Evropo pripadnike ranljivih ciljnih skupin, mi srce zaigra. Prvič potujejo, prvič letijo z letalom, prvič komunicirajo v tujem jeziku, se smejijo, čudijo, jokajo od veselja, se zaljubljujejo, objemajo, preizkušajo nepoznano hrano, se seznanjajo z drugačno tradicijo ... Najboljša energija, kar si jo lahko zamislite.

Seveda je včasih tudi težko. Predvsem pri papirni vojni. Ampak je vredno.

Zagotovo lahko trdim, da me je Erasmus motiviral, da se trudim biti najboljša, kot sem lahko. Da dam od sebe vse, kar lahko. Da pomagam vsem, ki jim lahko. Na več nivojih. Stimuliral je moje možgane in dušo tudi za druge izzive in dosežke.

Vodim organizacijo, ki letno izvede prek 350 različnih izobraževalnih programov za več kot 7000 ljudi. Z ekipo smo ustanovili tudi neprofitno fundacijo Sadni gozd, katere cilj je v Sloveniji posaditi dva milijona rastlin z užitnimi plodovi, listi ali koreninami. Danes smo znani tudi po Vzorčnem mestu Velenje oz. naj sodobnejši učilnici v Evropi, kot so Vzorčno mesto poimenovali nacionalni mediji. V njej razvijamo naj sodobnejše pristope, metode in oblike izobraževanja. In vse se je začelo z eno samo motivacijsko delavnico na CMEPIUS-u.

Ob tej pomembni obletnici brez pomisleka in brez pretiravanja lahko trdim, da je ekipa, ki svoje poslanstvo uresničuje na nacionalni agenciji, glede na moje izkušnje brez konkurence. Prav vsi, s katerimi sem imela opravka praktično od rojstva organizacije pa vse do tega pomembnega rojstnega dneva, so bili prijazni, strokovni, odprti in predvsem usmerjeni k temu, da naši državljani in državljani EU dobijo kakovostne projekte. Vedno sem vedela, da delamo z roko v roki za dobro stvar.

Iz srca vam čestitam, ker vsak dan, čisto zares, čarate odlične zgodbe.

Vrednote evropskega povezovanja in naše mednarodno sodelovanje

Emma Cerar,
OŠ Rodica

Moja začetna srečanja z mednarodnimi projekti na naši šoli so bila sramežljivo radovedna. Zanimalo me je, kaj počnejo moji kolegi, ki so se pogumno odpravili na 'odprto morje' mednarodnega sodelovanja. Radovednost in možnosti za ustvarjalnost ter razvijanje novih oblik dela, spoznavanje ljudi in njihovega dela v drugih državah ter intenzivno sodelovanje s sodelavci na novih vsebinskih področjih so me vedno globlje povezovali s projekti in mednarodnim prostorom. Zagotovo najbolj intenzivno v obdobju med letoma 2015 in 2017, ko sem se znašla v vlogi koordinatorice mednarodnega projekta na naši šoli.

Iz prvih dni, polnih dvomov v lastne sposobnosti ter resnični smisel sodelovanja, se je bilo treba preleviti v vizionarko, vodjo in timsko sodelavko kolegom, mednarodnim partnerjem, sodelujočim učencem in zunanjim sodelavcem in v vseh teh vlogah vztrajati do sklepa izvajanja projekta. Zdelo se mi je pomembno konkretizirati cilje, osmisliti vsebine, pomembne za naše okolje, pridobiti sodelujoče v posameznih aktivnostih, jih motivirati za delo, skrbeti za časovno usklajenost, spodbujati medsebojno sodelovanje, osmišljati tudi neuspele poskuse. Obenem pa seveda skrbeti za konstruktivno in kakovostno sodelovanje z mednarodnimi partnerji: komunicirati, vzdrževati povezave, medsebojno podporo, izmenjavo idej, usklajevati časovne roke, razreševati komunikacijske šume ter uriti vrline prilagajanja.

Zame sta bili to dve leti izjemnega učenja. Tudi osebnega spoznavanja, saj sem imela v intenzivnosti delovanja možnost odkriti nekaj sposobnosti, ki jih prej pri sebi nisem zaznala, spopasti pa sem se morala tudi z lastnimi šibkostmi, ki jih je bilo treba primerno prebroditi.

Poseben izziv pa je zagotovo osmislitev mednarodnega sodelovanja našim učencem. Povabili smo jih, da v tem obdobju intenzivno sodelujejo na ravni vsebin ter z aktivno udeležbo v komunikaciji z vrstniki iz tujine.

Veseli me, da smo se na naši šoli učili tudi skupaj, ko smo spoznavali tuje šolske sisteme, drugačne metode dela. Nekaj novih načinov, ki smo si jih ogledali na mednarodnih izmenjavah, smo s sodelavci vnesli tudi v vsakdan naše šole. Prav tako so, predvsem v času mobilnosti, naši mednarodni sodelavci pridobili nova znanja od nas, slovenskih partnerjev. Na novo so se vzpostavile posamezne sodelovalne vezi med sodelavci na naši šoli. Zdi se, da so nas zlasti zaznamovale prav posamezne mednarodne mobilnosti, kjer smo imeli možnost (znova) vzpostaviti sodelovanje z medsebojnim učenjem. Zanimivo se je bilo spopasti s predsodki in stereotipi, tako manj- kot večvrednostnimi, lastnimi in tujimi.

Ker verjamemo, da imajo naši mladi znanja in sposobnosti, smo jim merila postavljali visoko. Želeli smo, da v projektno sodelovanje poleg svojega časa vložijo svoje raznolike sposobnosti, se ob tem medsebojno učijo, si pomagajo, spodbujajo, vztrajajo, izkazujejo spoštovanje ter izrazijo svoje mišljenje ter tudi dvome in pomisleke. Skratka, da se 'brusijo'. Pa ne le zato, ker od njih nekaj želimo, temveč zato, ker je življenje v skupnem mednarodnem prostoru danost, kjer je treba biti pozoren drug do drugega, spoštljiv, kjer je pomembno, da znamo varovati naravne danosti, osmišljati in spoštovati korenine preteklosti zaradi naše prihodnosti.

Pomembno se mi zdi, da se naša šola prekmnarodnih projektov odpira možnostim rasti ter bogatenja na področju vzgojno-izobraževalnih vsebin in temeljnih ciljev vzgojno-izobraževalne inštitucije.

Med njimi bi posebej izpostavila skrb za pravičnost in enakopravnost v vzgojno-izobraževalnem procesu ter delovanje in poučevanje z aktivno skrbjo za uveljavljanje temeljnih človekovih pravic.

To so tudi temeljne vrednote evropskega povezovanja, torej tudi bistveno izhodišče našega mednarodnega projektnega sodelovanja. Sledeč tem vrednotam ustvarjam svoj pedagoški vsakdan, prav tako pa jim podrejam cilje in vsebine mednarodnega sodelovanja. Tako vedno znova želim učiti naše mlade, da je spoznavanje drugih, sprejemanje drugačnosti, prilagajanje, grajenje samozavesti in pot do spoštovanja bogastvo, ki pa terja napor. A le bivanje z drugimi in drugačnostjo daje smisel naši človečnosti.

Mednarodno sodelovanje, vredno kralja in kraljice

Nuša Levičnik,
Biotehniški center Naklo

Na Biotehniški center Naklo sem prišla leta 2005 kot pripravnica za učiteljico nemščine. Takrat o mednarodnih projektih nisem vedela nič. Potem pa se je zgodilo. Že v času pripravništva sem bila vključena v Phare projekt čezmejnega sodelovanja SI-AT. Čedalje bolj so se začeli promovirati programi Vseživljenjskega učenja. Začela sem se podrobneje zanimati in izvedela sem, da so na našem Centru že izvedli nekaj projektov mobilnosti v okviru programa Leonardo da Vinci in da za tem stoji profesorica živilstva Darja Mavrin. Očarana sem bila, da imajo tako dijaki kot profesorji možnosti svoje strokovno znanje nadgraditi v tujini, pogledati izven svojih okvirjev in implementirati novopridobljena znanja in kompetence v svoje strokovno delo.

Bila sem radovedna, spoznala sem se z različnimi možnostmi mednarodnega sodelovanja. Ko smo na BC Naklo pridobili višješolski študijski program Upravljanje podeželja in krajine, sva z direktorjem Centra dr. Marijanom Pogačnikom takoj videla veliko priložnost v pridobitvi Erasmus univerzitetne listine, prijavi smo se na razpis in leta 2008 začeli z izvajanjem projektov mobilnosti tudi z našimi študenti in predavatelji. V projektnem delu sem uživala in se vanj zaljubila.

Vedno bolj sem se zavedala vseh pozitivnih stvari, ki jih mednarodni projekti doprinašajo tako organizaciji kot posameznikom. BC Naklo je postajal vse bolj vpet v mednarodni prostor, prepoznan kot dober in zanesljiv projektni partner. Mednarodni projekti so našemu Centru prinesli nov razvojni vidik, izobraževalni programi so pridobivali na kakovosti. Navezava novih stikov je odprla možnosti sodelovanja med podobnimi evropskimi šolami, institucijami ter podjetji. V našo zavest se je vztrajno nalagalo, da poleg pridobivanja novih strokovnih kompetenc z izmenjavami pospešujemo tudi medkulturni dialog, omogočamo spoznavanje drugih kultur, učenje in nadgrajevanje tujih jezikov, sklepanje novih poznanstev ter seveda kot eno najpomembnejših stvari osebni razvoj dijakov, študentov ter tudi zaposlenih.

V letu 2009 sem se tudi sama udeležila prve mobilnosti. Imeli smo navezan kontakt z evropsko pisarno Hordaland County Council na Norveškem in pripravljeni so me bili gostiti en teden in mi omogočiti sledenje na delovnem mestu. Njihovo evropsko sodelovanje mi je predstavljal Thore Thomassen, ki me je do konca zasvojil z mednarodnim sodelovanjem. Ta izmenjava je bila zelo uspešna, saj so mi omogočili navezavo osebnih stikov z dvema šolama, s katerima smo odlično sodelovali vsa leta – in to odlično sodelovanje poteka še danes. Vsako leto si izmenjujemo

dijake, študente in zaposlene. To 'norveško' sodelovanje pa ima za nas še poseben pomen, saj nas je opazila norveška veleposlanica v Sloveniji Guro Katharina Helwig Vikør in nas je, ko smo gostili norveške dijake, večkrat povabila v svojo rezidenco na kosilo ali večerjo. Dijakom na izmenjavi je to predstavljalo neizmerno čast in v njih vzbujalo ponos. Jaz pa sem ob tem kot njihova mentorica na izmenjavi občutila vse tisto, za kar se je vredno truditi in se prijavljati na razpise za pridobivanje sredstev za izmenjave.

Naša zgodba z norveškimi izmenjavami je dobila svoj nepozabni vrhunec med obiskom norveškega kralja Haraldja V. leta 2011 v Sloveniji. Ravno v prvi polovici maja smo gostili tri dijake norveške šole Hjeltnes Vidaregaande Skule in norveška veleposlanica nas je povabila na sprejem za kralja in kraljico, ki je potekal na Ljubljanskem gradu. Nikoli ne bom pozabila navdušenja in žara v očeh, ko smo norveškemu dijaku povedali, da bodo videli svojega kralja in kraljico. Pokali so od vznemirjenja in ponosa. Ker so bili pri nas na praksi, niso imeli s sabo svečanih oblačil in sledilo je nakupovanje obleke, saj jim je bilo to samoumevno, kajti videti kralja in kraljico pa le ni kar tako. Vsi trije so povedali, da ju v živo na Norveškem še niso uspeli videti. Na sprejemu pa se je zgodilo, kar nihče ni pričakoval. Veleposlanica je pripeljala kralja in kraljico do naše mize in tako kralj kot kraljica, ki sta bila v spremstvu takratnega predsednika Danila Turka in njegove soproge, sta pričela sproščen pogovor tako z dijaki kot z nama z direktorjem. Še danes je spomin na odziv norveških dijakov popolnoma živ. Njihove besede so bile: »Kdo bi si mislil, da smo morali priti na izmenjavo v Slovenijo, da smo imeli čast osebno spoznati našega kralja in kraljico ter vašega predsednika, se z njimi celo pogovarjati in rokovati.«

Vse to so zgodbe, zaradi katerih se je vredno truditi za vedno nove in nove mednarodne projekte. Uspešnih zgodb o sodelovanju je veliko, v enem prispevku ni moč vseh izpostaviti. Do danes smo na BC Naklo sodelovali že v več kot 100 različnih projektih.

Intenzivno mednarodno sodelovanje je skozi leta močno spremenilo naš pogled in način razmišljanja in kot izobraževalna ustanova smo prepričani, da nam prav to mednarodno sodelovanje daje tisto nekaj več, močno dodano vrednost in prepoznavnost.

Moj svet se spremeni vsakič, ko se vrnem z **Erasmusa**

Katarina Klajn,
Osnovna šola Šenčur

**»Je n'ai pas peur de la route,
faudrait voir, faut qu'on y goûte ...«**

Tako je leta 2001 pela francoska skupina Noir Désir. Naslov je pomenljiv: Le vent nous portera, ponesel nas bo veter. Kajti tista jesen je bila vse prej kot mirna. Septembra sta padla newyorška dvojčka. Le nekaj dni zatem pa sem prvič prav zares odšla v svet, za katerega se je takrat zdelo, da ga odnaša z varnih tečajev in se bo spremenil za vedno.

Na začetku moje poti je bila negotovost. Spomnim se dolgih družinskih pogovorov. Mediji so bili polni slabih novic, jaz pa sem se podajala na najbolj 'arabski' jug Francije, v pristaniško mesto Toulon. Nevednost zna kovati čudne scenarije, kakšna sreča, da jim nisem podlegla! Usedla sem se na nočni vlak prek Italije, se zjutraj zbudila na Azurni obali in naslednje tri mesece kot Erasmus študentka francoske književnosti preživela na Université de Toulon et du Var. S tem se je začela moja osebna Erasmus zgodba, ki je tako posebna kakor vse poti v neznano.

Med študijem v Franciji sem spoznala marsikaj: da je lokalna francoščina nekaj čisto drugega kot tista iz mojega učbenika; da je francoski šolski sistem mnogo bolj odprt in sodelovalen, kot je bil tedaj naš; da je francoski bonton res zelo očarljiv; da večina mojih evropskih vrstnikov Slovenijo relativno slabo pozna.

Ob večerih smo si ogromno pripovedovali vsak o svoji državi, kajti študentov nas je bilo mnogo, od vsepovsod. Nasploh smo veliko govorili – o razburkani politični situaciji, o življenju. Kuhali ruske piroške, jedli maroški tajin, pili sangrijo. Poslušali Le vent nous portera. Nismo izvajali medkulturnega dialoga, nismo razvijali kompetenc, nismo načrtovali mednarodnih sodelovanj. Šele danes pa vem, da smo, spontano in nevede, počeli prav to.

Po koncu semestra nas je odneslo v različne smeri; pred FB se je zdel svet večji in slovesa bolj dokončna. In res nam je bilo, kot bi se končalo nekaj izjemnega. V veliko veselje mi je, da smo s številnimi ohranili stike in še danes na različne načine prepletamo naša življenja.

V Francijo sem se spet vrnila leta 2004, malo pred diplomom. Razen države gostiteljice ta izkušnja ni imela veliko skupnega s prejšnjo. Frank je zamenjal evro, Slovenija pa, pričo skorajšnjega vstopa v EU, Francozom ni bila več neznanka. Štiri mesece sem kot Comenius language

assistant preživela na gimnaziji la Châtaigneraie v Normandiji, v Rouenu, srednjeveškem mestu, ki sem ga raziskala po dolgem in počez, obenem pa hodila v službo. Prvič sem se znašla v čisto pravi zbornici, med učitelji, ki so me vključevali k svojim uram – kot pomoč pri učenju angleščine, nekateri pa so mi omogočili, da sem ure vodila sama. Velik izziv, odgovornost. Bili so moji mentorji in moji prijatelji. Dali so mi ogromno znanja o Franciji, o didaktiki ter priložnost, da svojo francoščino še bolj izpilim.

In znova mi je padel v oči ta dialoški princip, ne le v razredu, tudi med učitelji; odprtost, sproščenost, dinamika, prilagodljivost pri obravnavi učne snovi. Danes razumem, da je šlo za dobro utečeno medpredmetno povezovanje in veliko mero evropskega duha.

Delo na Lycée la Châtaigneraie je bil zame najboljši možni primer dobre prakse za šolo in življenje.

Ko sem dobila redno zaposlitev na Osnovni šoli Šenčur, sem imela

veliko srečo. Šola je bila namreč že vrsto let aktivna v projektih Comenius. S hvaležnostjo sprejemam dejstvo, da me je glavna koordinatorica povabila k sodelovanju. Tako se mi je znova odprlo okno v svet. Ne le to; kot učiteljica sem lahko to okno odprla tudi učencem. Skupaj smo doslej spoznali številne dežele: Romunijo, Turčijo, Norveško, Latvijo, Portugalsko. Odkrivamo stičišča kultur, se učimo drug od drugega, se čudimo, tkemo vezi. V zadnjih letih sem koordinatorica projekta Erasmus+ KA1. Izobraževanja v tujini mi pomenijo osebni in poklicni razvoj. Mnogo bolj suverena sem kot prvič, stiki s kolegi iz drugih držav pa so priložnost za nevsakdanje debate, saj gre po navadi za pisano množico ljudi, ki jih družijo strast do vsega, kar diši po drugačnem. Ravno premlevam vtise z nedavnih

mobilnosti na Irskem in v Španiji. Koliko novega! Veselim se naslednjih!

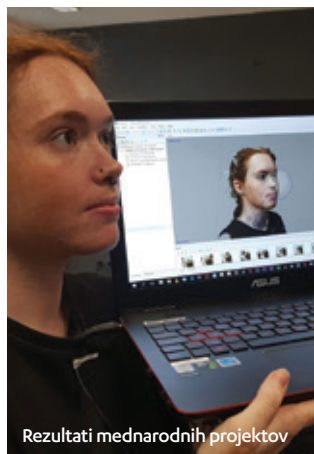
Svet je leta 2001 res odneslo z varnih tečajev in spremenil se je za vedno. Pa ne le takrat: moj svet se spremeni vsakič, ko se vrnem z Erasmus. Domov pridem s posebno zgodbo. Videti, da od posebnih zgodb, znanja, samozvesti, novih prijateljev, ljubezni žarijo tudi moji učenci, je super občutek. Ko se zaveš, da razumejo, o čem so peli Noir Désir: Strah pred potjo je odveč; treba je videti, treba je poskusiti. Hvala in srečno, Cmeplus!

Pravljčnih sedem let razvoja dobrih praks in modelov sodelovanja

Peter Purg,
Akademija umetnosti, Univerza v Novi Gorici

Tri deževne novembre zapored so študenti arhitekture, filma, zgodovine ter uporabnih umetnosti iz štirih držav v Benetkah snemali kratke dokumentarce 'Skrita življenja prerazgaljenega mesta'. Med letoma 2011 in 2013 sem se kot koordinator tega projekta (HILLOV) s strani (takrat še t. i.) Visoke šole za umetnost Univerze v Novi Gorici tako prvič srečal z ljudmi in delom CMEPIUS-a, ki nas še danes kot Akademijo umetnosti UNG spremlja pri koordiniranju bujno rastoče CEEPUS mreže umetniških šol ADRIART.CE. V njej ob 'starih dobrih' partnerjih iz avstrijskega Gradca in hrvaške Reke (oba iz časov HILLOV) sedaj združujemo 9 akademij. Po odmevnem projektu ADRIART, v katerem smo med drugim razvili tudi

Po vseh teh letih in številnih izmenjavah, potovanjih, sodelovanjih, projektih, ob trdem umetniškem in akademskem delu, a tudi nešteti lepих druženjih ter dragocenih spoznanjih še naprej zorimo, pa tudi na novo izumljamo – kot mednarodno dobro mrežena akademska skupnost z izrazito odprtim in prepoznavnim meddisciplinarnim profilom, vidnimi uspehi naših diplomantov ter osebja, z nezanemarljivim vplivom na kulturne in akademske tokove doma in drugod.

Rezultati mednarodnih projektov

izrazito mednarodni študijski program druge stopnje 'Medijske umetnosti in prakse', so se nam pridružili še bolj ali manj samosvoji oddelki akademij iz Beograda, Krakova, Sarajeva, Budimpešte, Splita ter Sofije.

Skupaj s kolegi od blizu in daleč smo skozi teh razburljivih, malodane pravljčnih sedem let razvili prenekateri primer dobre prakse ali model (so) delovanja, ga kritično ovrednotili in mednarodno razširili (tudi na kakšni CMEPIUS-ovi konferenci), spoznanja, izkušnje, metodologije in kurikule pa utrdili tudi v domačem okolju. Letos smo pridobili dragoceno podporo Evropske komisije pri ambicioznem projektu MAST, kjer v družbi odličnih partnerjev vodimo razvoj magistrskega modula, ki bo prepletal umetnost, znanost ter nove tehnologije.

Skratka, prijetno sem utrujen od mnogih poti in strokovnih izzivov, a moja znanja so bistveno obogatena, veščine vedno bolj raznolike, te ali one mreže pa večplastne in mnogotere.

Z jasno zavestjo o pomenu in dragocenosti vsega omenjenega se ob čestitkah za CMEPIUS-ov jubilej oziram k novim izzivom. Zanimivo, pred natanko petnajstimi leti sem pričel z delom v slovenskem visokem šolstvu ...

Kot koordinator oziroma vodja zgoraj omenjenih projektov in mreže se ne nazadnje nadejam tudi uspeha na aktualnih medregijskih ter tudi globalnih (strateških Erasmus) razpisih, kjer se skupaj z našimi študenti in učitelji zdaj postopoma preizkušamo tudi v vlogah svetovalcev, didaktičnih in menedžmentskih ekspertov, pa na področjih visokošolske kakovosti ter povezovanja sfere izobraževanja s širšim okoljem t.i. kulturnih in ustvarjalnih industrij ter (med)kulturnega razvoja v najširšem smislu. Na novih petnajst torej!

Zaradi Erasmusu so postala mednarodna prav vsa področja našega delovanja

Anja Golec,

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Pristop Slovenije k programu, ki se je tedaj imenoval še Socrates-Erasmus, je široko odprl vrata v tujino, ki v visokošolskem prostoru sicer nikoli niso bila zaprta. Program je bil prelomen, saj je omogočal kontinuirano financiranje izmenjav tako študentov kot tudi akademskega osebja, kasneje pa tudi strokovnega osebja. Tedaj se še nismo zavedali, kako močno bo ta program spremenil in pomembno sooblikoval evropski in seveda tudi slovenski visokošolski prostor. Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani je takoj prepoznala priložnost za sodelovanje in institucionaliziranje že obstoječih dobrih povezav s partnerji v tujini – tako se je začelo moje tesno znanstvo z Erasmusom.

Program Erasmus je sprva rasel iz osebnih poznanstev akademskega osebja, ki so v programu videli priložnost za še tesnejše sodelovanje. Z razvojem programa Erasmus pa smo se razvijali tudi na fakulteti in se skupaj učili.

Mobilnosti akademskega osebja z namenom poučevanja na tujih univerzah in gostovanja tujih profesorjev pri nas so zelo dobrodošle, saj omogočajo tesnejše stike med partnerskimi ustanovami in poglobljajo možnosti za nadaljnja sodelovanja. Gostovanja tujih profesorjev omogočajo tudi nemobilnim študentom izkusiti nekaj tujine doma.

Sprejem tujih študentov

Izvajamo razpise tako za študijske izmenjave kot za praktično usposabljanje Erasmus+, ki so vedno bolj priljubljeni med študenti. Prvi razpis za študijske izmenjave Erasmus smo izvedli leta 2000, prvi razpis za praktično usposabljanje pa v študijskem letu 2008/09. Znotraj razpisa praktično usposabljanje se je za študente odprla tudi možnost izvedbe prakse v enem letu od zaključka študija, kar jim omogoča lažje pridobivanje praktičnih izkušenj v tujini pred vstopom na trg dela.

Ker so postala mednarodna pravzaprav vsa področja delovanja na fakulteti, je zelo pomembno, da imajo možnost dodatnega izobraževanja v tujini tudi zaposleni v strokovnih službah. V zadnjih letih so se izobraževanje v tujini udeležili sodelavci iz skorajda vseh strokovnih služb. Vsem skupinam zaposlenih pa je bil omogočen tudi tečaj angleškega jezika, ki je bil financiran iz sredstev programa Erasmus.

Od študijskega leta 2015/16 dalje izvajamo tudi razpise Mednarodna kreditna mobilnost Erasmus+, saj se je program Erasmus+ razširil na

sodelovanje s partnerskimi državami. Izvedli smo mobilnosti študentov in profesorjev s partnerskimi univerzami iz Argentine, Bosne in Hercegovine, Črne gore, z Japonske, s Kitajske, iz Južne Afrike, Malezije, Maroka, Moldavije, Nigra, Rusije, Ukrajine ter ZDA.

Kljub manjšemu številu izvedenih mobilnosti je ta razpis zahtevnejši, izvedba odobrenih mobilnosti pa zahteva večji časovni in organizacijski vložek tako s strani prijaviteljev kot s strani Mednarodne pisarne, saj gre večinoma za partnerske institucije, ki se prvič srečujejo z izvajanjem mobilnosti znotraj programa Erasmus+.

Sodelujemo tudi v programu CEEPUS, ki deluje na osnovi mrež za določena področja, znotraj katerih se odvijajo mobilnosti. Na Filozofski fakulteti jih trenutno deluje kar 15. Program CEEPUS je za nas izredno pomemben, saj omogoča sodelovanje tudi z državami balkanskega polotoka, ki še niso programske države programa Erasmus.

Filozofska fakulteta sprejema študente na izmenjavo še prek programa meddržavnih štipendij, pomembno pa je tudi sodelovanje v okviru podpisanih medfakultetnih in meduniverzitetnih sporazumov. Na oddelkih so že od začetkov programa Erasmus imenovani oddelčne koordinatorice in koordinatorji za mednarodno sodelovanje. Dosežki Filozofske fakultete na tem področju ne bi bili mogoči brez njihovega predanega angažmaja in velikega vloška dela, ki ga opravijo pri sprejemu tujih študentov na oddelkih, podpora domačim študentom pri odhodu na mobilnost ter organizaciji obiskov gostov iz tujine.

Mednarodno sodelovanje je širok pojem in z vse večjo internacionalizacijo, h kateri je v veliki meri pripomogel prav program Erasmus, so postala mednarodna prav vsa področja našega delovanja. Množičnost programa je pripomogla k marsikateri izboljšavi na fakulteti, postali smo bolj odprti in povezani s partnerji iz tujine.

Že od študijskega leta 2006/07 na fakulteti deluje tutorstvo za tuje študente. Tutorji tujim študentom pomagajo čez najbolj težavno začetno obdobje in omogočajo stik s slovenskimi študenti. Organizirajo tudi različne obštudijske aktivnosti, kot so filmski večeri, ogled mesta ipd. Dvakrat letno organizirajo tudi strokovni ekskurziji in skupaj odkrivajo lepote Slovenije.

Včasih bi si želela, da bi se nekatere spremembe zgodile hitreje, a ko pogledam nazaj, vidim, da smo prepluli že dolgo pot. Univerza je namreč velika ladja, ki ne dela ostrih zavojev, temveč z občutkom spreminja svoj kurz ter zanesljivo in varno pluje po razburkanem morju internacionalizacije.

Prispevek mednarodnih projektov k posodobitvi pouka in ostalih aktivnosti na šoli

Darja Štiherl,
Srednja šola za gostinstvo in turizem Celje

Ko sem v šolskem letu 2002/2003 napisala prvo prijavnico za projekt mobilnosti, si nikakor nisem predstavljala, na kakšno dolgo pot sem se podala s tem korakom in koliko čudovitih ljudi bo na tej poti stopilo v moje poklicno in osebno življenje. Takrat mi je dala pogum za ta izziv želja, popestriti in obogatiti delo na šoli ter pokazati dijakom in sodelavcem priložnosti izven domačih meja. Izjemno pozitivni prvi odzivi udeležencev (30 dijakov in 5 učiteljev) po končani mobilnosti in prvo zlato jabolko za kakovost v mobilnosti, ki ga je SŠGT Celje prejela za ta projekt, so pomenili začetek mednarodnega sodelovanja, ki je danes že tradicija ter sestavni del dela in življenja na šoli.

Z vključevanjem delodajalcev v mobilnost (izhodno in vhodno) in v izvajanje modula v odprtem kurikulumu smo se tesneje povezali z gospodarskim sektorjem na regionalni in nacionalni ravni. Šola je vsa ta leta postopoma gradila svoj ugled v evropskem prostoru, glas o njej je segel celo do Bruslja, od koder je prišlo povabilo za sodelovanje v kampanji Evropske komisije za promocijo poklicev v turizmu. Filmska ekipa je na SŠGT Celje posnela promocijski videoposnetek, ki je objavljen na spletni strani kampanje: www.jobsintourism.eu.

15 let mednarodnih projektov na šoli

Seveda so bile spremembe opazne tudi pri dijakih, udeležencih mobilnosti. Postali so bolj samozavestni, začeli so aktivno sodelovati ob mednarodnih dogodkih na šoli, kjer so uporabili izboljšane komunikacijske spretnosti v tujih jezikih, bili so najboljši in najbolj prepričljivi promotorji mobilnosti, z navdušenjem so delili svoje izkušnje s sošolci in širšo javnostjo na informativnih dnevih in drugih promocijskih dogodkih. Vsaka skupina je opogumila več novih udeležencev.

Projekt Leonardo da Vinci v Španiji

Izmenjava dijakov v Španiji

V nadaljnjih petnajstih letih sem sodelovala v različnih projektih (prej Leonardo da Vinci, zdaj Erasmus+), sofinanciranih s strani Evropske komisije: projekti mobilnosti, jezikovni in večstranski projekti, spremljevalni ukrepi in prenos inovacij. Pri tem sem se lahko preizkusila tudi v različnih vlogah, od koordinatorice, udeleženke mobilnosti, spremljevalne osebe dijakom pa tja do vodje večstranskih projektov, kar mi je prineslo izjemno dragocene izkušnje in znanja – ne samo za načrtovanje in vodenje projektov, temveč tudi na jezikovnem, pedagoškem in medkulturnem področju. Primere dobre prakse iz projektov sem predstavila na številnih domačih in tujih konferencah, srečanjih ali delavnicah, pri čemer sem postopoma premagovala tremo in pridobivala samozavest za javno nastopanje. Prvi stiki s ključnimi osebami pri naših večletnih partnerskih organizacijah so sčasoma prerasli v trdna osebna prijateljstva, ki so obogatila moje življenje in se ohranila vse do danes. Vsi ti pozitivni učinki so se odražali v mojem delu in odnosu s sodelavci, zato je moje navdušenje nad projekti postopoma prešlo tudi nanje. Prepoznali so prednosti, ki jih prinaša posodabljanje pouka in drugih aktivnosti na šoli z vključevanjem rezultatov in primerov dobre prakse iz projektov.

SŠGT Celje je v petnajstih letih sodelovala s partnerji v skoraj vseh evropskih državah in postala vse bolj prepoznavna v mednarodnem prostoru, ne le kot organizacija pošiljateljica, temveč tudi kot prejemnica ali posrednica za vhodno mobilnost. Povečan obseg dela na področju projektov je narekoval ustanovitev Mednarodne pisarne, kjer zdaj 5-članska ekipa skupaj z vodstvom šole skrbi za načrtovanje in izvedbo projektov.

Pri delu so nam bile v veliko spodbudo prejete nagrade (3 jabolka kakovosti, Evropsko jezikovno priznanje) ter dodelitev listine kakovosti za mobilnost v PIU Erasmus+. Največjo motivacijo pa še vedno predstavljajo zadovoljstvo udeležencev in njihove zgodbe o uspehu doma ali v tujini.

Nesporno dejstvo je, da projekti mobilnosti puščajo trajne sledi v poklicnem in osebnem življenju udeležencev in za marsikoga sodijo med najlepše spomine iz časa srednješolskega izobraževanja. To so potrdili številni nekdanji dijaki SŠGT Celje, udeleženci mobilnosti, ki so se zbrali na slovesni prireditvi ob praznovanju 15. obletnice mednarodnih projektov na šoli in povedali, da jim je prav mobilnost odprla novo obzorje in pokazala priložnost za nadaljnjo poklicno pot. Do danes je bilo takšne priložnosti deležnih že več kot 450 udeležencev naših projektov mobilnosti.

Kakovost in celovitost ljudske univerze zavoljo vključenosti v mednarodne projekte

Maja Radinovič Hajdič,
Ljudska univerza Jesenice

Ljudska univerza Jesenice (LUJ) je z mednarodnim sodelovanjem začela leta 2000 v takratnem programu Socrates. V začetku leta 2000 smo na mrež v Bruselj oddali prvi tako imenovani 'centralizirani projekt'.

'Moja kultura je drugačna od tvoje' je bil prvi v vrsti številnih mednarodnih projektov, ki smo jih izvajali s pomočjo sredstev programov Socrates, VŽU in sedaj Erasmus+.

Prav vsi projekti, ne glede na to, ali je šlo za strateška partnerstva ali mobilnost, finančno večjega ali manjšega obsega, eno- ali večletno izvajanje ... pa so pozitivno vplivali na razvoj tako Ljudske univerze Jesenice kot njenih zaposlenih.

Danes, veliko let od naših začetkov v mednarodnih projektih, lahko rečemo, da je LUJ sodobno izobraževalno središče, ki odraslim nudi pestro paleto izobraževalnih aktivnosti, namenjenih tako njihovi konkurenčnosti na trgu dela kot tudi kakovosti življenja. Odraslim nudimo popolno izobraževalno storitev, ki se začne s svetovanjem, nadaljuje z vključitvijo v ustrezno izobraževalno aktivnost in zagotavljanjem podpore pri učenju ter zaključi bodisi z ustreznim certifikatom ali vrednotenjem neformalno pridobljenega znanja. Odraslim torej nudimo kakovostne in celovite storitve na področju izobraževanja in učenja. Še zlasti smo usmerjeni v tako imenovane ranljive ciljne skupine odraslih, kot so priseljenci, manj izobraženi, starejši, brezposelni ...

In kot velikokrat poudarjamo, je na kakovost in celovitost LUJ vplivala predvsem vključenost v mednarodne projekte v programih Socrates, VŽU in Erasmus+.

Ko se je po vstopu Slovenije v EU logika projektnega menedžmenta pojavila tudi v nacionalni shemi izobraževanja odraslih, smo na LUJ že imeli ustrezno znanje, ki smo ga pridobili v mednarodnih projektih. Logiko projektnega menedžmenta smo v prvih mednarodnih projektih dodobra spoznali in usvojili, na številnih usposabljanjih v tujini pa smo pridobili vsa potrebna znanja za uspešno vodenje projektov. In ne le znanje projektne- ga menedžmenta, še zlasti je na naš razvoj vplivalo dejstvo, da so se projekti, ciljno usmerjeni v določene rezultate, ob stalnem nadzoru kakovosti in finančnega stanja izkazali za zelo uspešne.

Zaradi znanj in izkušenj projektnega menedžmenta smo bili uspešni že na prvih razpisih večjih skladov, kot je npr. Evropski socialni sklad, iz katerega trenutno financiramo skoraj 80 odstotkov dejavnosti LUJ, ki zagotavljajo kakovost in celovitost naših storitev.

Zaposleni na LUJ se že vsa leta, odkar sodelujemo v mednarodnih projektih, strokovno izpopolnjujemo tudi v tujini. Projekti mobilnosti nam omogočajo stalno strokovno izpopolnjevanje, ki presega nacionalne okvire – tako z vidika vsebin kot tudi sodelovanja s kolegi iz drugih držav.

Mednarodne mobilnosti zaposlenim na LUJ med drugim omogočajo pridobivanje nekaterih pomembnih specifičnih znanj, ki doma niso dostopna.

Še zlasti pa je pomembna transnacionalna dimenzija tovrstnih usposabljanj v tujini. Projekti mobilnosti nam omogočajo učenje v skupini s kolegi, ki imajo različne pristope in izkušnje.

Kolegom in kolegicam na CMEPIUS-u čestitam ob petnajsti obletnici delovanja in želimo uspešno delo tudi v prihodnje.

Kombiniranje različnih pristopov, izkušenj, idej in vizij z mednarodnih usposabljanj pa po naših bogatih izkušnjah vodi v odlične, uspešne, inovativne rešitve, ki jih v enovitih nacionalnih okoljih nikoli ne bi mogli doseči.

»Svojega prvega evropskega tečaja sem se udeležila leta 2000. V spominu mi je ostal velik dvom v lastno kompetenco angleškega jezika in pogum italijanskega kolega, ki se je kljub praktično popolnemu neznanju angleščine javil, da bo pisal poročilo o delu skupine. Na koncu je poročilo ob odličnem sodelovanju skupaj pisala celotna skupina, italijanski kolega je s svojo gesto namreč sprožil odlično skupinsko dinamiko in timsko delo. Tako sem na tem prvem tečaju ne le spoznala, da je moja kompetenca angleščine na zadosti visokem nivoju, ampak tudi to, da na dobre rezultate mednarodnih učnih izkušenj vpliva predvsem sodelovanje s kolegi in kolegicami iz drugih evropskih držav.«

Brez evropskega sodelovanja si danes več ne znamo predstavljati **izobraževanja**

Tončka Pal,

Vzgojno-izobraževalni zavod Višnja Gora

Leta 2000 je deset dijakov iz VIZ Višnja Gora prvič opravljalo praktično usposabljanje z delom v okviru evropskega projekta mobilnosti. Takrat še nismo znali razmišljati projektno, po osemnajstih letih neprekinjenega sodelovanja pa nam to ne dela več težav. Z dijaki se mobilnosti vedno udeležijo tudi učitelji, nekateri več let zapovrstjo, drugi samo enkrat. Kot za dijake je tudi za učitelje udeležba v drugi državi, kjer se moraš sporazumevati v drugem jeziku, kar precejšen zalogaj, ki zahteva dobre priprave. Vsako leto se udeleženci lažje odločijo za sodelovanje, ker dobijo informacije iz prve roke.

Sedaj si ne znamo več predstavljati izobraževanja brez odhoda v Evropo. Z vpetostjo v mednarodne projekte je VIZ pridobil širši uvid tako na ožjem strokovnem kot tudi na širšem kulturnem področju. S tem je institucija pridobila na ugledu.

Trenutno smo v Sloveniji med zavodi vodilni v izvajanju različnih projektov, za kar so nam samozavest vlili prvi uspešni udeleženci. Razvila se je kultura projektnega dela.

V zavodu sedaj pripravimo pogostitve za različne priložnosti, na različne načine, ker vemo, da tudi mi zmoremo.

Tako kot italijanski, francoski, španski ali latvijski kuharji pripravimo jedi preprosto, okusno in izvirno. Naučili smo se, da mora vsak sam predstaviti in pohvaliti svoj izdelek. Naši pehtranovi štruklji se postavijo ob bok vsakim njakom. Poseben praznik za vse, dijake, učitelje, vzgojitelje in strokovne delavce so dnevi Italije, Francije, Španije, ko predstavimo države z različnih vidikov, se poglabimo v njihovo kulinariko in jo primerjamo s slovensko.

Pri meni osebno so prve prijave vplivale na uporabo računalnika in elektronske pošte. Ne smem pomisliti, kako počasne so bile takratne povezave.

Kljub temu smo uskladili program usposabljanja za vsakega dijaka in skupni program, način bivanja in prehrane. Zvečer pred odhodom pa smo dobili sporočilo, da moramo za prehrano poskrbeti sami. Pojasnila nismo

imeli časa čakati in smo šli na pot tako, kot smo se pripravili. Ko smo prišli tja, so nam povedali, da to sporočilo ni bilo za nas, ampak za češko skupino.

Andrej pravi: »Ko nismo našli besed, so me kar objeli.«

Maja: »S sošolko sva bili na delu v isti restavraciji in vedno sva videli kaj posebnega, najbolj smešen nama je bil kuhar s Poljske, tako da kar koli je naredil, naju je spravil v smeh. Radi sva hodili na prakso.«

Jože: »Najbolj sem bil vesel, ko me je šef povabil, naj pridem delat tudi poleti.«

Neprekinjeno sodelovanje v projektih Leonardo in Erasmus + pomembno prispeva k poklicni in osebnostni rasti udeležencev – mladih s posebnimi potrebami, na njihove zaposlitvene možnosti kot tudi na kompetentnost prijaviteljev in izvajalcev – pedagoških delavcev, k večji mobilnosti v glavah, ravnanjih in na boljše spoprijemanje z različnimi socialnimi situacijami.

Ponosni smo, da je bil VIZ Višnja Gora pionir med slovenskimi zavodi in veliko let edini izvajalec mednarodnih projektov, ki so pomembno vplivali na rast celotnega kolektiva in uvid, da tudi naši mladostniki zmorejo enako kot drugi iz večinskih šol.

Projekti nam pomagajo, da se počutimo del Evropske unije.

Dijaki na praktični v Franciji

Ko teče mednarodni projekt mobilnosti dijakov, drugače diha celotna dolina

Lučka Uršič,
Gimnazija Tolmin

V mednarodnih projektih delujem že približno deset let. Tako kot sem v učiteljskem poklicu pristala bolj kot ne po naključju, sem tudi v projekte padla povsem nepričakovano. Najprej sem bila zgolj v vlogi učiteljice – udeleženke, ki je – spet po naključju – na srečanju v Romuniji prisostvovala delovnemu sestanku koordinatorjev projekta. Z odprtimi usti sem jih poslušala in se čudila, kako se uspejo vse dogovoriti, narediti, uskladiti in rešiti vse težave. Takrat se mi je zdelo nemogoče, da bi lahko jaz kadar koli to delala. Ko pa je takratna koordinatorica na naši šoli postala ravnateljica in je nekdo moral prevzeti vodenje takratnega Comeniusa, sem kot najbolj izkušen član (danes se temu lahko samo smejim) to naredila. In moja zgodba z mednarodnimi projekti se je začela ...

Po približno trinajstih končanih ali še tekočih projektih lahko govorim o samih pozitivnih stvareh. Razširila so se mi obzorja, srečala sem ogromno ljudi in postala bolj strpna ter odprta. Ali Erasmus+ in njemu podobni projekti spreminjajo življenja? Vsekakor, in sicer predvsem tistih, ki so v tej zgodbi najpomembnejši – torej dijakov. In kaj so prinesli eni najmanjših gimnazij v Sloveniji? Gimnazija Tolmin je šola, ki deluje v enem najlepših delov Slovenije, vendar na žalost zelo odmaknjenem od večjih centrov. Na začetku je bilo kar težko najti dijake, ki bi v projektih sodelovali. Danes je popolnoma drugače. Smo ena redkih šol, kjer ima vsak dijak tekom šolanja možnost vsaj enkrat sodelovati s svojimi sovrstniki iz tujine, bodisi v okviru mednarodnih projektov ali izmenjave. To je konkurenčna prednost naše šole, ki se izkaže že prvo uro v razredu, ko dijake bolj kot to, kaj in kako bomo delali v novo začetem letu, zanima, v katerem projektu bodo lahko sodelovali. V pogovorih z njimi se vedno znova izkaže, da jim to veliko pomeni – postanejo bolj odprti, motivirani, povezani, strpni in samostojni.

Spoznajo, da se kljub slabši oceni pri angleščini lahko čisto dobro sporazumevajo s svojimi sovrstniki in njihova samozavest zraste. Med bivanjem pri tuji družini se naučijo strpnosti in prilagajanja, ko gostijo sami, morajo pokazati svojo odgovornost, kajti poskrbeti morajo za dobrobit svojega gosta. Včasih pride tudi do kakšnega kratkega stika, ki ga morajo znati razrešiti.

Dijaki pridobijo nova znanja in sposobnosti, ki jih sicer zgolj ob sledenju gimnazijskim učnim načrtom ne bi. Ko pri naših dijakih gostujejo njihovi sovrstniki, drugače diha celotna dolina.

Vsi vedo, da se na Gimnaziji Tolmin spet nekaj dogaja. V projekte skušamo vplesti tudi druge institucije v Posočju, ki se na naša vabila vedno z veseljem odzovejo.

Sama sem s težkim srcem spoznala, da preveč tehnologije morda tudi škodi.

Ekipa Gimnazije Tolmin v Španiji

Sodelovanje v mednarodnih projektih seveda vpliva tudi na vse učitelje. Nekaterim je to izziv, da se vpišejo na jezikovni tečaj in obnovijo svoje znanje tujega jezika. Ob obiskih na tujih šolah spoznajo njihov izobraževalni sistem, metode in novosti, ki jih nato skušajo vpeljati v svoje delo. Kot učitelj ugotoviš, kaj delaš dobro in kaj bi lahko izboljšal. Vedno znova ugotavljamo, da so slovenske šole dobre, česar pa ne vidiš, če ostajaš v varnem zavetju domače šole.

Ali na šoli imeti projekte ali ne, za nas že dolgo ni več vprašanje. Odpiranje šole navzven vsekakor koristi vsem, najbolj pa tistim najpomembnejšim, torej dijakom. Tudi s tovrstnim delovanjem spreminjamo njihova življenja in jim pomagamo pri prvih samostojnih korakih v svet. In to je tisto, kar šteje.

Največja potrditev, da je to, kar delamo, dobro, so bile besede mojih nekdanjih dijakov na maturantskem plesu, in sicer, da je bilo sodelovanje v projektu norveškega finančnega sklada najboljša stvar, ki se jim je zgodila tekom njihovega šolanja na Gimnaziji Tolmin. In mislim, da so po njihovih besedah vse moje popolnoma odveč.

Dijaki na Poljskem

Mobilnost dijakov na Islandiji

Povezovanje, timsko delo in želje po vnašanju novosti iz mednarodnih projektov v vrtec

Petra Kočar,
Vrtec Jelka

V stalni želji po strokovni rasti, izmenjavi izkušenj in iskanju inovativnih načinov vzgojnega dela Vrtec Jelka v mednarodnih projektih sodeluje že vse od leta 2001. Od takrat dalje sem kot koordinatorica projektov neprekinjeno aktivna in vključena v raznolike mednarodne aktivnosti. Pobuda za mednarodno sodelovanje je prišla s strani ravnateljice Nade Verbič, v tistem času pa sem v vrtcu kot vzgojiteljica vodila igrive ure spoznavanja z angleškim jezikom za predšolske otroke.

Prvo mobilnost sem opravila, ko sem se udeležila mednarodnega seminarja za zgodnje poučevanje tujih jezikov v Angliji, že v istem letu pa sem nato koordinirala prvi mednarodni projekt, v katerem smo sodelovali s partnerji iz enajstih partnerskih držav. Prvo mednarodno sodelovanje smo zasnovali na aktualni vsebini zgodnjega seznanjanja otrok s tujim jezikom. V izpeljanih projektih smo se v nadaljnjih letih posvetili še izmenjavi otroških izdelkov, spoznavanju metodologij dela s predšolskimi otroci, ekologiji, profesionalnemu razvoju vzgojitelja, sodelovanju s starši, dvigu kakovosti, inkluziji in številnim drugim temam. Vsebine vselej črpamo iz vsakodnevnega dela in življenja vrtca ter se v želji po izmenjavi dobrih praks in pridobivanju novih znanj povezujemo z različnimi ustanovami.

S tem šolskim letom zaključujemo naš sedmi mednarodni projekt sodelovanja med vrtci in drugimi vzgojno-izobraževalnimi ustanovami, gostili smo štiri asistentke, številne prostovoljce iz tujine ter uspešno izvedli tudi več drugih mednarodnih sodelovanj in dogodkov.

V naš vrtec so tovrstna povezovanja prinesla veliko pozitivnih izkušenj, odprtost in medkulturno strpnost. Projektno delo je na ravni ustanove prineslo več povezovanja, timskega dela in želje po vnašanju novosti v vzgojno-izobraževalni proces.

EU partnerji sadijo drevesa

Delavnica strokovnega spopolnjevanja v Srbiji

Mednarodno sodelovanje

V projektno delo smo vselej vključevali tudi otroke in njihove starše, kar je prineslo pozitivne rezultate. Več poudarka je tudi na stalni strokovni rasti strokovnih delavcev in vseživljenjskem učenju.

Svoje izkušnje smo ob različnih priložnostih vselej delili tudi z ostalimi ter tako širili in promovirali mednarodno sodelovanje. Pripomoglo je tudi k naši prepoznavnosti in nam omogočalo nova povezovanja in nove izzive. Največ smo se v vseh teh letih naučili prav o sebi, kot na primer, da so copati nekaj posebnega, da imamo veliko možnosti ustvarjanja in da je najpomembnejše sodelovati. Sedaj nam je jasno, da nas drugi vidijo kot prijazne in dostopne, da smo do sebe zelo in preveč kritični in da lahko veliko pokažemo in delimo z drugimi.

Ko se tako ozrem na začetke svoje poti mednarodnega sodelovanja, sem prehodila veliko pot. Na začetku projektne poti so bile to moje prve izkušnje aktivne uporabe angleškega jezika v živi komunikaciji, tako kot tudi moje prvo srečanje z različnimi kulturami. Začela sem precej nesamozavestno, pa vendar sem hitro spoznala, da jezikovne prepreke ne obstajajo, da imamo s partnerji veliko skupnega in da nas razlike bogatijo.

Comenius projekt Italija

Ob srečanju z različnimi kulturami sem sedaj bolj odprta, hkrati pa sem postala bolj ozaveščena, medkulturno strpna in bolj cenim tudi svoje kulturno izročilo. V vseh letih sodelovanja s številnimi partnerji sem rastla profesionalno kot tudi osebnostno. Pridobila sem veliko formalnih in neformalnih znanj ter se stalno izpopolnjevala v komunikacijskih in jezikovnih veščinah. Prav tako sem napredovala na področju informacijske pismenosti in pridobila številne računalniške kompetence, s katerimi se drugače zagotovo ne bi srečala. Ob vseh delovnih in profesionalnih izkušnjah projektne sodelovanja pa so se v vseh letih stkala tudi številna prijateljstva in neprecenljivi spomini, ki me osebnostno bogatijo.

V letih kariernega napredovanja, ko sedaj v vrtcu delujem kot pomočnica ravnateljice, mi je mednarodno sodelovanje vselej pomenilo dodatno motivacijo ter mi dajalo dodatni elan za raziskovanje, iskanje novih rešitev in učenje. V tem letu sem z velikim veseljem in ponosom sprejela nov izziv eTwinning ambasadorstva in se že veselim novih povezovanj.

Študijski obisk v Italiji

Učinek mednarodne učne mobilnosti za dijake je vreden vsakega truda

Bogdan Zdovc,
Gimnazija in veterinarska šola, BIC Ljubljana

Pred učilnico je velika množica dijakov, spet bo treba prinesiti dodatne stole. Tudi letos je enako kot že nekaj let pred sestankom kandidatov za mobilnosti. Že na začetku šolskega leta sprašujejo kdaj, kam, iščejo informacije pri lanskih udeležencih, berejo bloge iz preteklih let. Vprašanja o mobilnosti dijakov vse pogosteje dobivamo že pred vpisom na šolo na informativnih dnevih.

Pojasnimo jim vse možnosti: Ciper, Finska, Severna Irska, Republika Irska. Skozi leta delovanja na področju mobilnosti smo spletli prijateljsko mrežo partnerjev, s katerimi večinoma medsebojno izmenjujemo dijake. Dijaki izpolnijo prijavnice, napišejo motivacijsko pismo. Kljub temu da gre v tujino veliko število dijakov, jim moramo na žalost pojasniti, da vsi te sreče ne bodo imeli. Začne se izbirni postopek. Iščemo motivirane dijake, iznajdljive, pa tudi takšne, ki to niso, pa bi zaradi mobilnosti utegnili postati takšni. Zato se posvetujemo z razredniki, učiteljskim zborom, svetovalno službo, razredno skupnostjo. Pri tem smo prisiljeni na dijake pogledati še z druge plati, ne samo prek ocen, da se lahko poglobimo in ocenimo celotno dijakovo osebnost tem je tudi nam težko, ker ne moremo ustreči vsem, zlasti ko na tehtnici izbire med njimi ni velike razlike, pa se moramo vseeno odločiti, da nekdo gre, drugi pa ne.

Priprave, drugo poglavje v zgodbi o mobilnosti. Strokovne, da se bodo znašli v tujem delovnem okolju, in pa logistične, ko jim moramo svetovati, kaj vzeti s sabo, razložiti vse postopke v zvezi z letalskim prevozom, večini dijakom je namreč to prvi polet z letalom. Pa še papirologija, pogodbe, denarne zadeve ...

Veseli dijaki na mobilnosti na Cipru

Dijaki prejemajo zahvalo s strani zavetišča za živali na Cipru

In nato na sami mobilnosti. Za spremljevalca velika odgovornost, v skupini so po navadi tudi mladoletni dijaki. Se bodo znašli, bodo uspešno komunicirali z osebjem na delovnem mestu, bodo uspešno uporabili sposobnosti, ki so jih pridobili v šoli in pri domačih delodajalcih. Se bodo v skupini ujeli, bo vse potekalo brez nesoglasij. Večinoma potekajo mobilnosti brez večjih težav, manjše rešujemo sproti.

Odzivi tujih delodajalcev, v našem primeru osebja veterinarskih klinik: največje priznanje udeležencu, pa tudi nam kot šoli, je to, ko nam rečejo, da bi dijaka kar obdržali in ga zaposlili. Ali ko nas po končani mobilnosti prosijo za dijakov naslov, da se mu osebno zahvalijo.

Konju je treba pogledati v zobe - tudi na Cipru

Zlasti me je presenetil dijak s posebnimi potrebami, ki ima motnje avtističnega spektra. V prvem letniku je šlo na tesno, v jesenskem roku je komajda opravil popravni izpit iz angleščine. Sedaj pa je brez težav izpeljal predstavitev, ki je imela rep in glavo. Tudi zaradi takšnih stvari se tudi nam, ki organiziramo mobilnost za dijake, poplača vloženo delo.

Še vtisi prvega in zadnjega dne mobilnosti na Severnem Irskem, kjer smo večinoma delali na šolski farmi.

Prvi dan so gostitelji prosili, da se vsak udeleženec na kratko predstavi. Kot spremljevalcu mi je bilo kar malce nelagodno, ker so bili vsi dijaki zelo zadržani in je vsak spravil skupaj samo en stavek v angleščini, pa še ta je bil samo napol izpeljan.

Zadnji dan mobilnosti: gostitelji so nas prosili, da dijaki predstavijo svoje vtise. Čisto po šolsko so prejeli papir za plakat in flumastre in po parih so pripravili predstavitev. Zaradi vtisa prvega dne sem imel kar malce nelagoden občutek, kako bo to potekalo. Pa so me vsi prijetno presenetili. Listi so bili popisani, na ustni predstavitvi so suvereno v angleščini povedali, kaj jim je bilo všeč, pa tudi iskreno, kaj jim ni bilo. Gostitelji so bili zadovoljni.

Osamosvajanje študentov na mobilnosti v tujini

Mladen Kraljič,
Univerza v Mariboru

Ko sem jeseni leta 2000 začel delati na Univerzi v Mariboru že takoj kot vodja Službe za mednarodno in meduniverzitetno sodelovanje, so bile tirnice za takratni program Socrates Erasmus že postavljene, saj je celotna prijava potekala pred mojim prihodom v službo. V tem času je bil program Evropske unije za študentske izmenjave in mobilnost zaposlenih še drugače organiziran, CMEPIUS-a še ni bilo, vsaj ne v obliki, kot je kasneje nastal. Kako sem se odločil za to službo, pravzaprav niti točno ne vem. Če dobro pomislim, se je ta pot nekako pripravljala moje celotno življenje. Kot sin hrvaških staršev sem praktično od rojstva živel v Nemčiji, v jugozahodnem delu z neizgovorljivim imenom Baden-Württemberg. Tudi moje ime je bilo za Nemce neizgovorljivo, tako smo si delili marsikaj. Takoj po osamosvojitvi se mi je zdelo, da se bo povečala potreba po kadrih, ki imajo izkušnje z družbo, v katero naj bi se razvila tudi Slovenija. Obetal sem si dobre karierni možnosti, seveda naiven in mlad, in sanjal, kako lepo bo živeti v Sloveniji, ki bo z ozadjem alpske kulture in odlične pozicije v regiji in celotni Evropi zacvetela kot še nobena država dotlej. No, glede na svoje mednarodno ozadje morda niti ni bilo vprašanje, kaj bom delal, čeprav se je to izkazalo šele devet let po mojem prihodu v Slovenijo.

Zelo kmalu sem dognal, da bi univerza, ki je bila ustanovljena na podlagi potreb gospodarstva svoje regije, morala nuditi tudi praktično izkušnjo, zato sem se pozanimal glede tovrstnih možnosti v takratnem programu Leonardo da Vinci. Hitro sem pristal na trdih tleh, kajti pogoji so bili za univerzo preprosto nemogoči: vsaka praksa je morala biti vnaprej dogovorjena, trdno določena in še in še. Kontaktiral sem CMEPIUS, takratno direktorico gospo Majdo Širok. Neizkušen in priznam, tudi malce prestrašen, sem se ob neki priliki ob robu nekega dogodka (najbrž proslave dneva UM) zbral in ji potožil, kako je za univerzo nemogoče za toliko potencialnih zainteresiranih pripraviti prijavo na Leonardo da Vinci program. Takrat me je potolažila in na koncu celo povedala, naj dam predlog, kaj bi

Študijski obisk v Italiji

se lahko izboljšalo. Spodbujen s temi besedami sem se podal v pregled ureditev programa Leonardo da Vinci v drugih državah in dejansko naletel na primer, ko ni bilo treba vseh praks imeti vnaprej dogovorjenih, temveč le verodostojno izkazati, da si zmožen to urediti v času poteka projekta. O tem sem poročal gospe Širok in jo prosil, da bi naslednji razpis, če je le mogoče, bil takšen kot v tistih državah, ki sem jih našel. In se je zgodilo.

V tem letu sem lahko prijavil projekt v programu Leonardo da Vinci, ki je ponujal prakse do 20 kandidatov in je bil tako daleč največji projekt v Republiki Sloveniji, vsekakor pa je spremenil celoten slovenski pristop k temu programu. Projekt se je imenoval Euroskills (žal, nisem imel več domišljije). Doslej brezposelni mladi do 30. leta starosti so imeli priliko, da pridobijo tiste delovne izkušnje, ki jih delodajalci tako krvavo iščejo, da ne dobijo povsem 'zelenega', 'surovega', 'popolnoma neizkušenega' novega sodelavca. Uspeh pa ni bil dober za vse.

Spomnim se primera, ko me je klicala mater praktikantke, kaj sem naredil z njeno hčerko. Ne bo se vrnila s prakse. Zaposlila se je v Angliji. Kako sem ji to lahko naredil? Ne vem, kaj me je bolj šokiralo: dejstvo, da je nekomu v Angliji lepše kot na sončni strani Alp (tega ne mislim resno!!!), ali mama, ki ima raje nesrečno brezposelno hčerko doma kot srečno

hčerko, zaposleno v Angliji. Še bi lahko našteval primere, ko je s pomočjo sodelovanja med univerzo in CMEPIUS-om marsikdo doživel pozitiven preobrat v svojem življenju, ki se mu je prej mogoče (ali bolje rečeno: gotovo) zdelo v slepi ulici.

Kadar študentom (in zaposlenim) predstavljam program mobilnosti (bodisi Socrates-Erasmus bodisi Erasmus+), se osredotočam na vse, še najbolj pa na življenjske izkušnje, ki jih mobilnost lahko nudi mlademu človeku, ki, priznajmo si, šele išče, kaj bo počel do konca svojega življenja.

Velikokrat povem nekaj zgodb, ki jih slišim od študentov, sem ter tja od staršev, ki me kličejo, pa tudi od koordinatorjev, ki me nasmejejo in si mislim: da, zato to počnemo!

Že dokaj na začetku svojega dela kot institucionalni koordinator Erasmus sem imel nekaj pogovorov, ki so me prepričali, da je program Erasmus prava stvar za slehernega človeka. Nekega dne sem prejel klic s Švedske, naš študent na drugi strani telefonske linije z obupanim glasom pove, kaj grozljivega se mu dogaja, in sicer, da ima hude težave z najemodajalcem. »Kaj pa je,« sem vprašal, misleč, da mu ne pusti v stanovanje ali da zahteva preveč najemnine. Odgovoril mi je, da mu v dnevni sobi ne dela luč. »Kaj, ni elektrike?« sem vprašal. Na to mi odgovori, da je pregora žarnica in jo najemodajalec noče zamenjati. Rekel sem: »Tako rezerviram let na naslednjem letalu. Koliko vatov?« Na drugi strani molk. Vpraša me, če se norčujem, naj pokličem najemodajalca in ga pripravim do tega, da zamenja žarnico. Odgovoril sem mu: »Ali veste, koliko stane ta telefonski pogovor, ki je vaš strošek? Prosim, pojdite v trgovino, pogledjte, koliko stane žarnica, in me potem, če želite, znova pokličite in mi povejte, ali se

je splačalo.« Ni me več poklical. Kar mi je ta primer pokazal, je najmanj to, da je ta študent gotovo prerezal popkovo in si začel organizirati življenje. Poleg tega pa se je morda naučil, da je treba zadeve urejati s pametjo in smotrno, pa je vsem lažje.

Z mešanimi občutki se spomnim primera 'brain drain', ko je neka študentka po končani mobilnosti sklenila, da bo ostala v Angliji in se poročila – z Angležem, pa ravno z Angležem, kot mi je dejala koordinatorica članice. Na nek način, če gledamo (ozko) nacionalno sebično na porabo proračunskih sredstev (evropska sredstva so tudi proračunska, ker Slovenija plačuje v sklade), smo izgubili mlado osebo, v katero smo ogromno vlagali (od vrtca do študija) – največ seveda starši –, in zdaj je preprosto izgubljena. Pa brez zamere, če napišem: kdor tako razmišlja, ne sodi v Evropo. Univerza, ki se ima za to, kar univerza je, ne določa mladim, kaj bodo počeli s svojimi življenji, najmanj jo sme zanimati, kam in na kakšno mesto se bodo zaposlili.

Poslanstvo univerze je izpolnjeno, ko doseže svoj namen: znanje, ki ga je v idealnem primeru razvil univerzitetni kader in ga prenesel na mladega človeka, se je preneslo v družbo. Pika.

Da je morda trenutno bolj zanimivo živeti v Angliji ali Nemčiji, ali posebej delati v Avstriji in po službi priti domov v Slovenijo, ni v odgovornosti niti univerze niti mladih, ki se odločijo za odhod. Samo domovina, ki zna spustiti in mlademu zaželeti vse dobro na življenjski poti, kot mati in oče to morata, bo domovina, ki jo ima človek rad in kamor se tudi rad vrne.

CMEPIUS že petnajst let trdna opora internacionalizaciji šolstva

Maja Makovec Brenčič,
ministrica za izobraževanje, znanost in šport
v letih 2015-2018

Slovenija se je kot nova država članstvu Evropske unije pridružila leta 2004, a program Erasmus in njegove predhodnike smo v Sloveniji s pomočjo in navdušenjem sodelavcev CMEPIUS-a spoznavali in preizkušali že veliko prej. Pomen umeščanja slovenskih izobraževalnih institucij in

'kukanja' čez meje se je z leti krepil in pridobival vse več akterjev in podpornikov tudi v Sloveniji.

Tudi ali pa prav zato smo se pred petnajstimi leti odločili za ustanovitve samostojnega javnega zavoda pod akronimom CMEPIUS, katerega temeljno poslanstvo je postalo »z mednarodnim sodelovanjem spodbujati, razvijati in povezovati znanje, ljudi in izkušnje v evropskem in širšem izobraževalnem prostoru.« Tudi sama, še kot profesorica in prodekanica na fakulteti ter prorektorica na Univerzi v Ljubljani, sem imela priložnost sodelovati s sodelavkami in sodelavci CMEPIUS-a, zato mi je danes v veliko veselje, da lahko današnji ekipi iskreno in srčno zaželim »vse najboljše«.

Medtem ko CMEPIUS letos praznuje petnajsto obletnico izjemno uspešnega delovanja, smo lansko leto obeležili tudi trideseto obletnico programa Erasmus, ki zavzema glavino delovanja zavoda CMEPIUS. Program Erasmus+ je zagotovo eden najuspešnejših v Evropski uniji. Zanj velja, da je v Sloveniji oplemenitil bolonjsko reformo, pa tudi izobraževalni prostor nasploh. V obdobju od leta 2007 do 2016 je bilo vanj iz Slovenije vključenih prek 600 strokovnih delavcev v vrtcih, 3800 osnovnošolskih učiteljev in strokovnih delavcev, prek 3000 osnovnošolcev, 3800 srednješolskih profesorjev, 8600 dijakov, 4100 profesorjev višjih in visokošolskih zavodov ter 13.600 študentov, poleg teh pa še 2200 tistih, ki se izobražujejo v programih izobraževanja odraslih.

Erasmus odpira izobraževalno vertikalno, jo podpira in briše na videz nepremostljive meje, ki pogosto domujejo le v glavah posameznikov. Mednarodna vpetost mladih in tistih, ki jih izobražujejo, te meje briše, prinaša kakovost v izobraževalni sistem znotraj in med državami, obenem pa tudi na trg dela, ki mu program Erasmus+ v zadnjem času namenja vse več pozornosti.

Učna mobilnost omogoča udeležencem pridobitev znanj, spretnosti, izkušenj, ki pomembno prispevajo k njihovem osebnemu razvoju. Hkrati pa ima Erasmus+ pozitivne učinke tudi na institucije. Nova strateška partnerstva spodbujajo izmenjavo dobrih praks, razvijanje inovativnih rešitev, pomembno prispevajo k odprtosti, razvoju in dvigu splošnih kompetenc posameznika ter razumevanju multikulturalnosti.

Kakovost šolstva, izobraževanja, tudi znanosti, raziskovanja nas vse skupaj povezuje v odgovornosti, da skrbimo za razvoj vsakega posameznika v družbi tako, da bo čim bolj opolnomočen z znanji, kjer koli deluje ali bo deloval. Prav program Erasmus+ združuje, briše meje in zasleduje brezmejnost znanja. To je v časih, ki jih živimo, še kako pomembno.

In prav splet družbenega dogajanja zadnjih let je ob lanski trideseti obletnici programa Erasmus ter šestdeseti obletnici Rimske pogodbe, ki predstavlja temelj miru, skupnih vrednot, solidarnosti in skupnega spoštovanja, privedel do tega, da so se prvič zelo resno pojavile zahteve po veliko več skupnega sodelovanja in po veliko več sredstvih za namen evropskih programov izobraževanja in usposabljanja. Da s tem tako Evropska komisija kot ministri, pristojni za izobraževanje, in tudi poslanci Evropskega parlamenta tokrat mislimo resno, dokazuje predlog novega programa Erasmus za obdobje po letu 2020, ki aktivnosti programa še krepi, jih razširja na ranljive skupine, predvsem pa predlog programu namenja kar enkrat več sredstev. Želim si in upam, da bomo vsi, ki smo odgovorni za odločanje o novem programu, imeli dovolj poguma, odločnosti in modrosti, da bomo ta predlog soglasno podprli.

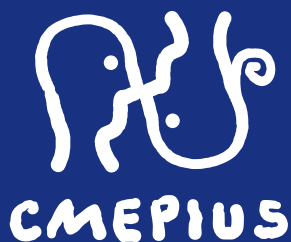
Čeprav je za nas program Erasmus+ tako zelo pomemben program, pa je treba poudariti, da je CMEPIUS organizacija sposobnih, znanja in energije polnih sodelavcev, ki v svojem profesionalnem vsakdanu opravljajo naloge, ki so veliko širše, kot je skrb za izvajanje večjega dela programa Erasmus+. Skrbijo za številne druge mednarodne programe in aktivnosti ter skušajo novosti in dodane vsebine prinesiti nazaj v slovenski prostor.

Kot sami pravijo, so zavod, ki je sogovornik tako v nacionalnem kot mednarodnem okolju. Mislijo na generacije, ki prihajajo, na regije in države, s katerimi še ne sodelujemo. Predvsem pa radi delijo znanje, poslušajo in izmenjujejo. Verjamejo v skupne cilje izobraževanja, tako na nacionalni kot evropski in svetovni ravni, in delajo v smeri njihovega uresničevanja. Vodi jih misel, da je učenje proces, ki traja vse življenje in potrebuje širino, odprtost, da lahko zaživi in na polno zadiha.

Naj se na tem mestu zahvalim vsem sodelavkam in sodelavcem zavoda CMEPIUS: za vaše delo, prispevek k internacionalizaciji slovenskega izobraževalnega prostora, za vaš velik prispevek k širitvi multikulturalnosti in k dvigu naše samozvesti. Predvsem pa se vam zahvaljujem, da ste v Evropo in svet že mnogokrat ponesli ime Slovenije kot zanesljivega, kakovostnega in odprtega partnerja.

Čestitam CMEPIUS-u za petnajsti rojstni dan, vsem nam pa želim, da tako program Erasmus kot tudi druge aktivnosti, ki jih izvaja CMEPIUS, tudi v prihodnje ostanejo to, čemur so bili namenjeni že od vsega začetka pred več kot tridesetimi leti – da ostanejo programi, namenjeni neposredno državljanom in državljanom, pa tudi če se aktivnosti dotaknejo le nekaj učencev ali učiteljev v eni izmed šol na robu Slovenije. Tudi to je prispevek k evropskosti in tudi to naj še naprej ostane vaša vrlina, dragi cmepiusovci in cmepiusovke.

VSE NAJBOLJŠE!

Splet: www.cmepius.si
FB: www.facebook.com/Cmepius
E+: www.erasmusplus.si

Kolofon

Založnik: CMEPIUS, Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja

Odgovorna urednici: Petra Bevek in Marja Medved

Lektorica: Petra Tomše S. P., P-LINGO izobraževanje, lektoriranje

Oblikovanje: Simetrija d.o.o.

Tisk: Tiskarna Radovljica

Naklada: 1000 izvodov

Naslov uredništva: CMEPIUS, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana

e-naslov: newsletter@cmepius.si

ISSN 2385-8664

Ta publikacija je natisnjena s pomočjo sredstev Evropske skupnosti. Vsebina te publikacije ne izraža stališč Evropske skupnosti in je v ničemer ne zavezuje.